

Asia: VN/22876/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (tilapäinen suojelu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne tähän.

Sisäministeriön maahanmuutto-osasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta koskien tilapäistä suojelua. Kirkkohallitukselta ei ole pyydetty lausuntoa, mutta se haluaa lausua lakiesitystä koskien seuraavaa:

Muutosehdotuksen taustalla on erityisesti Ukrainan kriisin pitkittymisestä syntynyt tarve uudistaa tilapäisen suojelun lainsäädäntöä. Kirkkohallituksen mukaan on hyvä, että tilapäistä suojelua voidaan jatkaa yli aiemman kolmen vuoden rajan ja että esitetty muutos koskee myös muita mahdollisia tilapäisen suojelun tilanteita kuin Ukrainan sotaa paenneita. Joustavuutta tilanteessa osoittaa se, ettei oleskelulupakorttien uusimista erikseen vaadita, vaan ne jatkuvat automaattisesti. Kuitenkin olisi tärkeää tilapäisen suojelun perusteiden pitkittyessä mahdollistaa joustava siirtyminen jatkuvan oleskeluluvan piiriin. Tämä tukisi erityisesti perheiden mahdollisuutta saada jatkuva oleskelulupa. Kosovon sodan jälkeen havaittiin seurakunnissa, että paluumuutto ei ollut realistinen vaihtoehto perheille, joiden lapset olivat jo kiinnittyneet Suomeen.

Kirkkohallitus esittää, että ne noin 200 kolmansista maista Suomeen tullutta henkilöä, jotka oleskelivat Ukrainassa sodan alkaessa (esimerkiksi opiskelivat), olisivat osa tilapäistä suojelua jatkossakin. Ensinnäkin kyse on hyvin pienestä ryhmästä. Toiseksi heillä oli oikeus tulla Suomeen ennen 7.9.2023, jolloin valtioneuvosto teki päätöksen, etteivät uudet kolmansien maiden kansalaiset, jotka pyrkivät Suomeen, kuulu tilapäisen suojelun piiriin. Näin ollen olisi luontevaa, että heidän tilapäistä oleskeluaan jatkettaisiin. Kolmanneksi tässä joukossa voi olla kansalaisuudettomia, joiden paluu omaan lähtömaahan ei onnistu tai kansalaisuudettomia voi olla myös Ukrainassa ikänsä asuneiden joukossa, esimerkiksi romaneissa. Heidän joutumisensa tilapäisen suojelun ulkopuolelle olisi erityisen kohtuutonta.

Poissuljentaperusteissa (§ 89) henkilön, joka on syylistynyt vakaviin rikoksiin, työnteko-oikeus poistettaisiin. Kirkkohallitus pitää tätä ongelmallisena, koska työnteko-oikeuden poistaminen tarkoittaa laillisten itsensä elättämisen mahdollisuuksien menettämistä ja siten käytännössä ajautumista syvemmälle rikollisuuteen, harmaaseen talouteen ja/tai ihmiskauppaan. Tämän vuoksi työnteko-oikeus tulisi säilyttää.

Saloranta Teija
Kirkkohallitus